

ENS-KURIREN nr 101 lördagen 2 maj 1964

Nordmalings bönder värnar om sitt mejeri

Det märks att leden börjar glesna bland Nordmalings mjölkproducenter. När Västerbottens södra mejeriförening på torsdagen höll distriktsstämma i Nordmalings församlingsgård var lokalen långt ifrån fullsatt. Diskussionen var saklig. Utan kverulans diskuterade man transportfrågor m.m., men främst sökte man slå vakt om bygdens mejeri, vilket enligt fleras mening är i farozonen sedan en av de större körlinjerna nu går till mejeriet i Röbbäck.

Från Gräsmyr — det är främst byarna Hörnsjö, Gräsmyr och Mullsjö som berörs av omläggningen — hade bymännen tillställt styrelsen en skrivelse med begäran om att deras mjölk som tidigare skall transporteras till mejeriet i Levar och man ville ha besked om hur länge driften vid detta kommer att fortgå.

LUGNANDE BESKED

— Inte går man väl och bygger ut en anläggning och investerar mycket kapital om man har för avsikt att lägga ner, svarade disponent Fritz Nilsson. Vi har ingen tanke på att Levar skall läggas ned inom över-skåddig tid om nu bara produktions-siffrorna håller sig någorlunda konstanta. Tvärtom har vi i Levar utökat osttillverkningen med den nya sorten Grevé. Vi strävar för övrigt efter att lägga produkttillverkningen till de mejerier där vi inte tar konsumentmjölk.

Men även om disponenten och Nordström gav lugnande besked är det oro i leden och man motsatte sig bestämt styrelsens förslag att leverantörerna skulle höra till det distrikt vars mejeri de levererar mjölk till. Bönderna i Nordmaling levererar nu, förutom till Levar, till Vännäs, Bjurholm och framför allt till Röbbäck. Drygt 100-talet levererar till det senare och

KALLDUSCH

Diskussionen om mejeriet i Levar berörde även Nordmalings kommuns prissättning av va-anslutningen för mejeriet. Holmfrid betecknade kommunens offert som "en kalldusch" helt olik vad man inom mejeriledningen varit van vid.

— Jag förstår inte vart kommunen vill komma. Man vill behålla mejeriet och ändå sätter man såna här orimliga priser. Vattenpriset dubbelt så dyrt som det dyraste vatten vi för närvarande har.

Det var som sagt en lugn stämma. Styrelseledamoten Lennart Jacobsson, Levar, hälsade välkommen och valdes till ordföranden med Thorild Landström, Mo, som sekreterare.

Minskningen av mjölkleverantörernas antal avspeglade sig vid ombudsval. Nordmaling fick nu endast 10 ombud mot tidigare 11.

Valen stökades undan snabbt. Hans Johagen, Gräsmyr, Johan Augustsson, Håknäs, Hilmar Jonsson, Bredavik, David Dahisfeldt, Djupsjö, Ivan

Flitiga Gräsmyr-damer

Fru Rut Johansson med "Fåglar och kruka i krans".

Norgren, Hörnsjö, Harald Lundgren, Brattsbacka, Algot Rönquist, Brattfors, Bertil Sjöberg, Ava, Rickard Eriksson, Långed och Adolf Grundström, Mullsjö, blev representanter till föreningsstämman.

Trots att 223 leverantörer fallit bort under året hade invägningen ökat med två procent. De kvarvarande höjde nämligen produktionen med i medeltal 780 kg. Försäljningen av konsumtionsmjölk hade minskat med 44,9 ton eller 0,2 procent. I mjölklikvider har utbetalats drygt 34 miljoner kr eller 54,15 öre per kg.

Nära 70 procent av den invägd mjölken har gått till smör tillverkning, 9 till ost och 21,4 till K-mjölk.

Tetraförpackningen har överträffat förväntningarna, menade Holmfrid Nordström. Fyrkantförpackningen kommer om husmödrarna så vill, men den blir något dyrare.

MANGA LÄMNAR KORNA

Under året minskade föreningen som nämnts med 223 leverantörer men dessutom finns 800 medlemmar som inte levererar någon mjölk och man räknar med en fortsatt minsk-

ning av antalet leverantörer. Enligt stadgarna får dock den som slutar med korn men behåller sitt jordbruk ha sina insatser inestående i fem år.

Transportpriser och rationaliseringen av transporter kommenterades slutligen av transportchefen Arvid Svensson och i det sammanhanget omtalade Holmfrid att man även till sommaren kommer att köra på söndagarna.

Anders

Ett verkligt trevligt handarbete, var den allmänna uppfattningen hos de nio damer i Gräsmyr, som under 45 timmar lärt flamsk vävnad. Under kurstiden har man förfärdigat en rad trevliga vävnader.

Ett flertal av de mönster man använt i Gräsmyr har komponerats av textilkonstnärinnan Clara Salander, Umeå. Kursledare i Gräsmyr har varit konsulent Karin Lundholm, Umeå.

Fru Rut Johansson har varit lokalorganisatör för kursen som gått i SLS regi. Hon hade för sin del valt en förhållandevis stor vävnad 35 x 45 cm.

Förutom flamsk vävnad har studerats "Skogsgården" med nio deltagare. Fem vardera har man varit i kurserna "Ny skola" och "Kan du tala".

Tidigare har man haft bla kurser i knyppling. Med flamsk vävnad, som nu är den stora modeflugan bland damer med sysselsättningsproblem, hoppas fru Bäckman att man tillfört bygdens handarbetsintresserade damer någonting nytt som man fortsätter med även efter kursens slut.

4/5 64
Stölder i Ava
har uppklarats

Inbrottsfölderna i ett flertal sommarstugor i Ava, Nordmaling, för ungefär en vecka sedan, har nu klarats upp. Tjuvarna har visat sig vara två rymlingar från ett mentalsjukhus i Piteå. De stal först en bil i Piteå. I Skellefteå "bytte" de till sig en annan bil, med vilken de fortsatte söderut. Skellefteåbilen anträffades i Gävle och i bilen återfanns en del av det gods som hörde hemma i sommarstugorna i Ava. En del av stöldgodset är dock alltfjämt borta.

Den ene av rymlingarna har gripits och återförpassats till sjukhuset, medan den andre alltfjämt är på fri fot. Den gripne nekar visserligen till inbrotten i Ava, men polisen anser skulden fullt bevisad. I bilen anträffades också en del verktyg, som sannolikt använts vid inbrotten i Ava.

De två rymlingarna, som bara är 17 resp. 18 år gamla, är även misstänkta för ett flertal andra inbrott och stölder som förövats den senaste veckan på olika platser vid E 4.

Kronika från
Rundvik

5/5 64
RÄTT MYCKET FOLK hade på valborgsmässoafton samlats vid sko- valborgsmässoafton samlats vid skolan i Rundvik för att hälsa vårens ankomst. Dimman och det envisa segnandet förtog naturligtvis mycket av värstämningen, och lite var stod vi nog småhuttande i grådiset. Rundviks manskör, under ledning av förvaltare Carl Degerman, gjorde dock sitt bästa för att hålla värmen uppe. Vårtalet framfördes av kyrkoadjunkt Eskil Granström, som hade en svår uppgift att göra sig hörd över allt oväsen av smållare och sprakande majbrasa. Vi får sannerligen hoppas att vartalaren nästa år får en aldrig så enkel högtalareanläggning till sitt förfogande, om vederbörande skall ha någon möjlighet att göra sig hörd.

Värfirandet avslutades med fyrverkeri, som tyvärr inte heller fick komma till sin rätt, beroende på den täta dimman som behagade lägga sig just över "raketfältet". Men åt väderets makter kan man som bekant ingenting göra.

VRAEN HAR OCKSÅ ALOCKAT den beryktade älgfamiljen bort från Rundviks samhälle. De har tydligen flyttat till Lögdeå, där de varit synliga sista dagarna. Så nu är samhället trots allt, en attraktion fattigare.

Ett annat, osvikligt värtecken, kommer från småbåtshamnarna, där det börjat bli liv och rörelse. Rundviksborna är rika på småbåtar, och nu gäller det att rusta ut och göra klart för den nya säsongen. Många rundviksbor har också sökt sig ut till sina sommarstugor, för att se om sina hus. Säg och hammare sjunger sitt värglada tonregister.

Allt eftersom isen ute på fjärden trängs undan följer rundviksborna med, i vart fall de som har intresse av fiske. Och det är nog klar majoritet. De lägger ut sina nät och i garnen fastnar inte bara sik, utan även en och annan börting. Det är liksom pricken över iet.

PISTOLSKYTTEKLUBBENS MEDLEMMAR och det är det drygt 20-tal, har börjat se om sina vapen. En ny säsong är i vardande. Klubben har också skaffat sig en egen laddapparat, för att pressa med amunitionskostnaderna. Intresset hos pistolmännen är det inget större fel på. Som sagt våren kan tydligen åstadkomma en hel del.

6/5 64
Vild vandalisering i Nordmalingslager

Förre köpmannen Hugo Nordin, Nordmaling, betraktar förödelsens styggelse.

Förre köpmannen, 68-åriga Hugo Nordin, Nordmaling, är verkligen ledsen. Tjuvar har härjat i hans kortvarulager på det grövsta och dessutom tagit en större mängd växelmynt. Varorna fanns inrymda i en liten paviljong, "Bläckhornet" kallat, i samhället.

Tydligt är att tjuvarna varit ute efter pengar. Allt hade kastats omkring. Kammar i hundratalet, knappar i tusentals, rättfällor, julgransprydnader, strumpor m m låg utstrött i drivor, utrivna ur sina kartonger. Pennor hade ströts ut i sina askar, underkläder kastats om. Vandalerna hade tydligen givit sig god tid att söka.

Hur mycket pengar tjuvarna kommit över vet inte Nordin, men han tror det rör sig om

mellan 200 och 300 kronor. Pengarna, mest småmynt, fanns i en pappask. Själv räknar han med att det var närmare två kg mynt. Dessutom tror han att minst ett 30-tal par strumpor försvunnit.

Tjuvarna hade tagit sig i genombrott att slå sönder ett fönster varefter fönsterhakarna hakats av. Sedan har de kunnat operera tämligen ostörda bakom neddragna gardiner. Stölden, som upptäcktes av herr Nordin, har skett någon gång under de senaste helgdagarna. Vandaliseringen torde ha orsakat skador för ett rätt betydande belopp. De varor som herr Nordin hade förvarade i paviljongen var kvarvarande lager sedan han för några år sedan upphörde med sin skopa-affär.

6/5 64
60 år fyller den 8 maj fru Agda Sjöberg, Orrböle, Nyåker. Hon är född i Salberg, Gideå.

Ebba Adolfsson, Öreålv. På måndagsmorgonen avled fru Ebba Adolfsson, f. Nilsson, maka till hemmansägaren Erik Adolfsson, Brattfors, Öreålv. Hon var 57 år och sörjes förutom maken av sönerna Staffan, radiotelegrafist vid Johnsonlinjen och Yngve studerande samt syskon.

Den bortgångna var född i Mullsjö där hon växte upp i ett stort jordbrukarhem. 1936 gifte hon sig och flyttade till Brattfors. Under en lång följd av år var hon aktiv inom Brattfors lutherska missionsförening och dess SLKF-avd. Inom det kommunala var hon ledamot i socialnämnden. Fru Adolfsson har under de senaste åren varit sjuklig och tidvis

5/5 64
vistats på olika sjukhus. För några veckor sedan kom hon hem och det syntes som om hon var på bättringsväg. Dödfallet kom därför helt oväntat för hennes anhöriga och den stora vänkretsen.

Bernhard Molin, Holmsund. Förre stuverarbetaren Bernhard Molin, Holmsund, har avlidit. Han var född år 1892 i Bredvik, Nordmaling. Närmast sörjande är maken samt två söner och två döttrar. Molin har varit bosatt i Holmsund ett trettioåtal år.

70 år fyller den 8 maj sågverksägare Waldemar Sundquist, Nyåker. Han är född och uppväxt i Orrböle. Som pojke började han praktisera i skogen och var sedan under en lång följd av år skogstillsyningsman vid domänverket och skogs värdsstyrelsen. 1935 genomgick han officerskursen vid landstormen. Under krigsårens beredskapstid var han kompanichef och hade vid sin avgång från tjänsten löjtnants grad. 1946 blev Sundquist delägare i Lundquist och Perssons såg och hyvleri i Brattsbäck, en rörelse som han från och med detta är åter tillsammans med en son.

Sundquist har även tagits i anspråk i samhällets tjänst. Bl a har han i en följd av år tillhört Nordmalings kyrkoråd, han är ordförande i den lokala styrelsen för Svenska handelsbankens kontor i Nyåker, ledamot i styrelsen för EFS i Nyåker och kassör för dess kyrka. 6/5 64

Föräldramöte i Norrfors diskuterade skolskjutsar

Nordmaling (VK) Inte fick man allt man önskade vid det föräldramöte med ett 50-tal deltagare i Norrfors på tisdagkväll, men man fick en del. Eller som ombudsman Nils Olof Eskilsson tolkade det hela, om man siktar på stjärnorna så kan man ju eventuellt nå till månen. Bland representanterna vid träffen märktes länskolinspektör Gunnar Berg, skolstyrelsens ordförande i Nordmaling, nämndeman Sigfrid Nilsson, de båda rektorerna Innergård och Håkansson samt några representanter för Trehörningsjö kommun.

Man diskuterade skolproblemen, som med enhetsskolans inträde på högstadiet i och med nästa läsår tvingar norrforsbarnen den nära fyra mil långa vägen till Nordmaling. Och inte vilken väg som helst. Väg-omläggningarna på sträckan Norrfors—Olofsfors är i full gång och torde knappast vara genomförda förrän om tidigast tre år, då arbetena går som beredskapsarbete. Mot den bakgrunden blir svårigheterna betydligt mera komplicerade än vanligt.

Sammanträdet förleddes närmast av en skrivelse från föräldraföreningens styrelse. Föräldrarnas talan fördes av herrar Nils-Olof Eskilsson, F. A. Hallén och Lars Hellman. Alla poängterade nödvändigheten av att få en 7:e klass förlagd till Norrfors skola. Elevantalet är visserligen för litet, men man kan få komplettering från Trehörningsjöhall, där man också har intresse för en sjundeklass i Norrfors.

KOMPROMISS

Men inspektör Berg och rektorerna Innergård och Håkansson var inte be-

redda att gå norrforsborna så långt till mötes. Då förrycker man huvudtanken med grundskolan, där eleverna måste ha rätt till en viss ämnesfrihet. Det får man inte om man läser en 7:a till Norrfors.

Inspektör Berg menade att det var tänkbart att placera en skoldag i veckan i Norrfors, förslagsvis onsdag. Vidare kunde man förkorta lästiderna, speciellt på lördagarna. Mer än åtta timmar skulle inte eleverna behöva vara borta från sina hem, restiden inberäknad. Under de svåra vägförhållandena under omlägningsarbetet var han även beredd att stödja tanken på snabbare transporter med hjälp av personbilar för eleverna i 7:an som alltså inte skulle behöva invänta realskoleleverna utan få åka hem med en tidigare transport.

Konditor Stig Blomqvist, Trehörningsjö underströk, att föräldrarna i nedre kommundelen liksom i norra Gideå var intresserade av en 7:e klass i Norrfors, men han var även på det klara med att den frågan måste lösas på länskolplanet. Det gäller framför allt alla de föräldrar från Trehörningsjös tätort som även önskar få sina barn alternativt till Nordmaling eller Norrfors hellre än till Björna.

H. B.

Fiskelycka vid Järnäs

Hörnefors (VK) Hörneforsfiskarna Uno Lundkvist och Sven Andersson, som bedriver strömmingsfiske med träl har de senaste dagarna fått mycket goda fångster. I tisdags fick de således 1.500 kilo och på torsdagen 750 kilo. Självfallet hoppas de båda fiskarna, att turen skall fortsätta. Deras trälarkollegor från Källviken, Löfvånger, fångade på tisdagen omkring 600 kill strömming. Man håller till vid Järnäs-kusten och på djup mellan 40—75 meter. Utan träl skulle det knappast gå att få någon strömming alls, det vittnar ju tidigare magra fångster om så här års.

Pedagogdag i Nordmaling

På Levar lanthushällsskola samlades nära 20-talet av bespisningspersonalen vid distriktets folkskolor. Här redogör rektor Barbro Aström för kalorimängder och andra finesser för fr. v. Elin Strömberg, Hörnsjö, Viola Jonsson, Baggård och Sanny Jonsson, Baggård.

Eleverna i Nordmaling hade studiefritt på onsdagen, men däremot inte lärarna, ja inte ens de närmast ansvariga för skolbarnsbespisningarna, husmor och hennes närmaste assistent. Alla var samlade till pedagog- eller studiedag.

Programmet för lärarnas del omfattade genomgång av kursplaner, ämnesmetodik, läroböcker samt önskemål beträffande undervisning och fostran. Deltagarna samlades i realskolan, där förste rektor Felix Innergård gav en redogörelse för planeringen av grundskolans högstadiunder-

visning. Seminarielärare Birger Mejdiefritt ledde lägstadiets lärare med ämnet studieteknik. Övningslärarna gjorde studieresor till Umeå och Hörnefors.

Bespisningspersonalen samlades på Levar lanthushällsskola där rektor och övriga lärare gav råd i matlagningens mångahanda problem. Här blev det teori för hela slanten. Det var första gången som personalen hade möjlighet till den tack vare tillmötesgående från lärarkåren vid Levar-skolan.

60 år fyller den 9 maj droskbilägaren Gösta Söderman, Torsbäcken, Nordmaling. 8/564

den första trafikbilen. I närmare 40 år har han ägnat sig åt droskbiltkörning.

Han är född i Torsbäcken, och son till komminister Gustaf Söderman. Elva år gammal blev han faderlös. Han började först som affärsbiträde men efter militärtjänsten gick han till sjöss. Senare tog han arbete vid industrin i Rundvik. Där arbetade han tills han blev ägare till

50 år fyller den 10 maj fru Astrid Israelson, född Sandström, Agnäs.

Hon är född och uppväxt i Brattby, Umeå landsförsamling. Efter att ha genomgått Bobergs handelskola i Umeå prövade hon arbetet bakom disken i bl a Ersmark, Hörnefors och Hörnsjö. 1946 gifte hon sig med htmansägaren A Israelsson och blev agnäsbo och bondmora.

50 år fyller den 11 maj fru Judith Jonsson, f. Sundkvist, Lögdeå, maka till tjänsteman Gunnar Jonsson.

Konstnytt i Umeå

9/5 64

Elegant stiliserad tjurfäktningsscen i linoleumsnitt av den store Picasso.

VARSOLEN BÖRJAR kännas varmare och konstsäsongen lider mot sitt slut. I Umeå kan man se tillbaka på en livaktig och intressant utställningsverksamhet, både inom konstföreningens ram och utanför. Mycket glädjande men ännu inte i önskvärd grad uppmärksammas av umeapubliken, är den mångskiftande och uppslagsrika utställningsverksamhet som länsmuseum numera bjuder på. Vårsolen till trots finns det fortfarande saker att ta vara på för den konstintresserade. Länsmuseum visar just nu i stora salen någonting som man kallat "bruksgrafik" av Olle Eksell. Det är affischer, annonser och andra reklamgrunkor, delvis rätt banala och delvis fyndigt påhittiga och originella. Ingen märkvärdig utställning alls, kanske mest ett försök att lära oss att se att också reklamkonstnären kan ha saker att visa upp

som tål att ses ur annan synvinkel än den konventionella. I museivestibulen möter man en fin samling tuschteckningar och träsnitt av Acke Jansson, huvudsakligen är det fråga om bokillustrationer till Jan Fridegårds "Lars Härd" och François Villons "Det stora testamentet". Man möter här en konstnär med stram hållning och rikt fabulerande fantasi, vilken särskilt i Villon-skisserna har en dragning åt det mystiskt-makabra. Den lilla utställningen pågår ännu en vecka och är värd att uppmärksammas. STADENS TVÅ "konsthandlare" bjuder också på var för sig notabla saker. Carl Eklund har lyckats komma över en verkligt förnämlig kollektion originalgrafik av Picasso. Den omfattar ett 20-tal blad och därav några ur små 50-numrerade upplagor, fina saker som man sällan ser

i allmänna handeln. Men den högade får också tänka sig att lägga upp några tusenappar, eftersom Picasso hör till de högt noterade på den internationella konstbörser. De icke numererade bladen har mera överkomliga priser.

Bland några linjeleganta linoleumsnitt lägger man märke till ett kvinnohuvud i ren och karakteristisk Picasso-stil, en djärvt stiliserad tjuvfäktarscen och den livfulla kompositionen "Bacchanale au Hebou". Av de grafiska bladen kan nämnas ett par mästertliga porträtt av skalden Rimbaud och av en spansk ädling. Vidare kan nämnas en praktfull färglito "Nature Morte" och ett linjerent och svalt kvinnoansikte. Tillsammans ger kollektionen utmärkt belysning av Picassos konstnärliga bredd, nonchalanta djärighet och självsäkra geni.

LÖGDEASONEN NILS FORSBERG prövar lyckan hos Sundqvist Lundström med en utställning av ett 35-tal oljor, huvudparten landskap och också motiv med figurer och berättande innehåll. Han har strävat länge och envist för att få tid och möjlighet att utveckla sina konstnärliga intressen, ända från pojkkåren då han på en auktion ropade in ett gammalt begagnat artist-skrin för 3:50. I några ungdomsår for han runt på sommarfester och tecknade treminuterskarikatyrer för 1 kr styck. Det var 1937 han började pröva på att måla i olja men då han samtidigt gick i lära som rörmokare blev helt naturligt inte mycket tid över. År 1944 gick han en termin i Otto Skölds målarskola och lyckades få en tavla godkänd vid en juryuttagning för en utställning i Holmqvists konstsalong i Stockholm.

Men yrket tog tid, han startade så småningom egen firma i branschen och blev — som han nu uttrycker det — "allas dräng". Han fortsatte dock att odla sitt intresse och 1952 sålde han en del på en utställning i Nordmaling, som det blossade upp

en konstdiskussion om med bla Albert Johansson som deltagare. Men först sedan Nils Forsberg för något år sedan lagt ner den egna firman och gjort om verkstaden till ateljé, fått annan anställning med ordnad arbetstid och fritid, har han kunnat mera på allvar ägnat sig åt måleriet. Detta har helt naturligt betytt att han fått ägna mycket arbete åt att pröva sig fram till en mera personlig stil än den direkt avbildande som han tidigare haft.

NU TAR HAN ALLTSA steget att möta umeapubliken, och även om man får säga att det ännu fattas åtskilligt innan han står säkert på egna konstnärsben, så visar han så pass löftesrika tag att han kan sägas vara en bekantskap värd att göra. Att kollektionen är ojämn och med fördel kunnat gallras hårdare är ett vanligt litet debutantfel, de saker som tål att ses på är ändå rätt många.

Nils Forsbergs styrka är skildringen av den egna bygden och miljön, gärna med dukar av berättande eller anekdotiskt innehåll. "Sista flyttläset", ett vemodigt avfolkningsmotiv, hör till hans bästa saker och lika fast och säkert uppbyggt är motivet med de kulspelande pojkarna i "Värtecken". En jägare på pass mot bakgrund av en vid landskapsutsikt, "Varvsberget" och "Höstlandskap" är andra dukar som man minns. De stora landskapen har ännu inte fått den rätta motiviska slutenheten och även i övrigt brister det ofta i koncentrationen på det väsentliga i motivet.

Den sträva ytstruktur som nu kännetecknar Nils Forsbergs sätt att måla ger i många fall en förstärkt effekt men den överdrivs stundom och en annan risk är att den ibland leder till störande orenheter i färgen. Utställningen kan ändå betecknas som en god start — men konstens väg är lång. Och spännande.

MB

Nils Forsberg i Lögdeå vid sitt staffli.

Donation gav "grundskola" till Nordmaling redan 1796

Gamla handlingar i Nordmalings kyrkoarkiv visar att Nordmaling lade grunden till sin skolverksamhet redan år 1796. Även om den då tilltänkta skolformen inte hade mycket gemensamt med vår tids grundskola så var man dock redan i detta tidiga skede klar över nödvändigheten av någon form av ordnad skolgång.

Grunden till denna första skolverksamhet i Nordmaling lades av gårdelnsmakaren och körsnären Jonas Malmberg och hans hustru Brita Kristina, som den 17 februari 1796 överlämnade en donation på 1500 riksdaler silvemynt till en "sockenschole-inrättning" i Nordmaling.

Allt det här och mycket annat har samlats i prygliga pärmar i kyrkoarkivet av arkivkonsulent Rudolf Sandström, Borlänge, som arbetat i Nordmaling sedan början av april månad. Arkivkonsulenten har ett arbete som fört honom runt Sverige ett par gånger till olika kyrkoarkiv.

Oftast är det väl så, att kyrkoarkiven inte genomgås på många år och där har papper, med många värdefulla anteckningar om våra förfäders liv och leverne, legat hopbundade utan egentlig registrering, svåråtkomliga och framför allt svåröver- skådliga för rader av forskare.

HÖG NATIVITET

Ur nativitets- och mortalitetslängderna går det att hitta de ur forskningssynpunkt värdefullaste anteckningarna. Allt på besök av husförhö- ren. Prästerna gjorde på den tiden regelbundna besök ute hos försam- lingsborna. Det blev husförhör och korstförhör och som resultat en krum- melur på ett papper, som endast prästmannen själv och hans kolle- ger kunde tyda. Nu kan de, med hjälp av en mall till kodsystemet, med lätthet förvandlas till klartext. En betygssättning av våra förfäder som kan vara både lustig och make- ber. Nästan alla dessa handlingar finns nu ländarkivet i Härnösand, dit de slockas regelbundet vart tion- de år, dvs samtliga handlingar med mer än hundra år på "nacken".

Att det var betydligt barnrikare för än nu visar nativitetshandling- arna. Några exempel: för hundra år sedan, då folkmängden inom Nord- maling uppeick till 5300, föddes om- kring 200 barn per år. 1844, alltså för 80 år sedan, var man uppe i nära 300 barn per år med en befolkningsstif- ra på 7500 invånare. Förra året, med i runt tal 9000 invånare, föddes inom församlingen 97 barn och nu uppgår födelsestiffran sällan till ett tresiffrigt tal. Det föddes med andra ord tre till fyra gånger så många barn un- der det fattiga 1800-talet än vad det gör i dagens välfärdssamhälle.

MÄRKLIG DONATION

En ovanlig donation var utan tve- kan den som makarna Jonas och Eric- ta Kristina Malmberg från Gävle in- stiftade år 1796. Man kanske frågar sig, varför detta gävepar gav 1.500 riksdaler silvemynt just till Nord-

maling? Det rörde sig inte om nå- gra småstantar efter den tidens pen- ningvärde. Förklaringen ligger i att Jonas Malmberg var infödd nordma- lingsbo och tydligen ville se ett bi- drag som skulle ge ökat kunnande för hemsocknens allmog.

Så här står det om donationen år 1796: "Till en sockenschole-inrättning i Nordmalings socken, hvaruti ungdö- men för undervisning i sina Chris- tendoms stycken, lärar räknas och skrifa samt läsa Latin innan, har en vid namn Jonas Malmberg i Gefle skänkt ett capital stort Ett Tusende Femhundra RDr Rijs mynt, såsom en beständig stående fond, af hvars lagliga ränta en sckickelig Schole- mästare kommer att lönas."

Det märkliga i sammanhanget är, att när donationen infördes i dona- tionsboken har beloppet helt plötsligt krympt till 1.000 riksdaler. Förkla- ring här till tycks saknas. År 1836 tillfördes fonden ytterligare 2 (!) kr. För det bidraget svarade då- varande nordmalingsprosten E. G. Oldberg.

TROG SKOLSTART

Men tro nu inte att ungdomen i Nordmaling helt plötsligt gav sig hän åt något som kunde liknas vid stu- dieflit. Att lära sig latin var förstås inte så kul, men testamentet öppna- de ju även möjligheter till studier i räkning och skrivning. Faktum är, att under de första 44 åren hände det praktiskt taget ingenting. Första utgiftsposten för donationen daterar sig från 1840, då en E. O. Winge i Hu- sum fick en kr för sitt undervisnings- arbete. Det var tydligen andra löne- förmåner på den tiden.

Men nu var man framme vid tid- punkten för den egentliga skolstar- ten i vårt land och tre år senare förbrukade man faktiskt hela 124 kr ur fonden, vilka gick till läraren Gust Horneij.

Ur senare tiders handlingar finner man, att va-näret i Nordmalings sam- hälle snart kan fira 50-årsjubileum. Det var nämligen under första världskriget, närmare bestämt 1916, som initiativet togs och då enade man sig om att bygga en 500 meters hu- vudledning, av stockar. I planering- en ingick även byggandet av en vat- terreservar på 100.000 liter. Hand- lingarna kom att förvaras som kyr- kohandlingar då man begärde att få avverka stockarna på prästbordets skoesdomäner. Kostnaden för renna första va-etapp beräknades till 5.812 kr. Någon form av statsbidrag var givetvis inte tänkbar på den tiden.

SOM ETT PYZZLE

Att gå igenom ett kyrkoarkiv är

ett fascinerande arbete, anser arkiv- konsulent Rudolf Sandström. Det är som att försöka lägga ut ett jätte- stort puzzle, där varje liten bit skall länkas in på rätt plats. Och det finns många tusen sådana bitar. Tyvärr saknas många värdefulla handlingar, framför allt från senare delen av 1800- talet. Var dessa handlingar finns, om de över huvud finns kvar är det ingen som vet.

H. B.

Arkivkonsult Rudolf Sandström, längst t. v., har haft god hjälp i sitt arbete av kontoristen fru Anna-Lisa Karlsson och kontrakts- prosten Johan Hedquist.

NATURGAVOR	INNANLÄSNING	BEGREPPET
Har flit	Har begynt att läsa	Har svagt be- grepp
Har gott för- stånd	Läser svagt	Har någorlun- da begrepp
Har gott minne	Läser någor- lunda	Har försvarligt begrepp
Är lättjefull	Läser försvar- ligt	Har gott be- grepp
Har svagt för- stånd	Läser med fär- dighet	
Har trögt minne		
Har flit, svagt för- stånd och trögt minne		
Har förlorat flit, men bibehåller övriga brister		
Har gott för- stånd och min- ne men är lättjefull		

Här visas ett prov på det kodsystem prästerna använt vid betygssättning och karaktärisering av församlingensborna vid husförhören. Det fanns ännu fler koder som detaljerat redogjorde för framstegen i allmogens mödosamma bildningsväg.

Kommunalt markköp i Nordmaling löser sågstörningsproblem

11/5 64
 Nordmaling (VK). Av allt att döma kommer den huvudförhandling som utlysts vid häradsrätten i Nordmaling den 20 maj beträffande vibrationsstörningarna vid sågverksanläggningen i Örsbäck, Nordmaling, att bli vilande. Ja kanske rent av försvinna ut ur bilden. Nordmalings kommun har ryckt till undsättning, främst i avsikt att slå vakt om industrin, som har den största betydelse i den här delen av kommunen.

Kommunalnämnden har tillsatt en kommitté bestående av hr John Strömdahl, Örsbäck, Rudolf Nilsson, Mullsjö samt Gotfrid Hörnsten och Herbert Bylund, Nordmaling. Kommittén, som förstärkts med kommunalkamraren, träffade på lördagen en preliminär överenskommelse med markägaren till den fastighet, Örsbäck 1:18, som närmast berörs av vibrationerna från sågverket.

Överenskommelsen, som måste underställas kommunalfullmäktige för beslut, innebär att kommunen förvärvar drygt tre hektar av det berörda hemmanet, eller den del som närmast gränsar till sågverksanläggningen. Kommunen skulle därmed även inlösa såväl mangårds- som ekonomibyggnaderna och hemmansägaren kan uppföra nya byggnader på betryggande avstånd från industrin.

Den preliminära uppgörelsen uppstår vidare bestämmelsen, att en opartisk värderingsnämnd skall tillsättas för att försöka komma fram till den ersättning som kommunen har att erlagga

50 år fyller den 15 maj sågverksarbetaren Nils Werner Jonsson, Lögdå.

Han är född på den gård han sedermera kom att överta. Där växte han upp tillsammans med tre bröder. Fadern dog när Werner Jonsson var sju år gammal. Därför var det av största vikt för honom och bröderna att snabbt komma ut i förvärvslivet. Efter skolåren började han som märkpojke vid sågen i Rundvik och kom att arbeta där under många år. Under kriget provade han dock på anläggningsarbetarens förhållanden och deltog bl a vid byggande av Olofsfors flygfält och ett fält i Ope i Jämtland. Han kom dock tillbaka till sin fädernebygd, gifte sig och fick en son. När denne var fyra år drabbades han av polio och samtidigt blev hustrun sjuk och dog. En rad besvärliga år följde, men med energi och framåtanda fortsatte Jonsson sin strävan att skapa bättre förhållanden för sig själv och sin lille son. 1947 byggde han helt nytt bostadshus och 1955 ny ladugård på det jordbruk han driver vid sidan om sitt förvärsarbete. Från 1953 är han omgift.

För några år sedan drabbades Jonsson av en ryggskada men är nu återställd och tillbaka vid sitt arbete vid sågen i Rundvik. Av vänner och arbetskamrater är han känd som en lugn och försynt människa och en duktig arbetare.

14/5 64
Långt ting i Nordmaling
Granntvist om marklösen

Kan en markägare stänga av en enskild utfartsväg efter att ha vägrat ta emot erbjuden markersättning och när motparten inte haft klart för sig att man då skulle ha deponerat beloppet hos länsstyrelsen? Om frågan ställts skulle svaret ha blivit ja från advokat Hilding Rumar, Umeå, inför tinget i Nordmaling på tisdagen. Han var ombud för en hemmansägare i Stavsjöholm över vars marker tre grannar efter laga förrättning brutit väg.

I ersättning för vägmärken hade de tre intressenterna bjudit 317 kr, dvs samma ersättning som vägförvaltningen lämnade när den bröt allmänna vägen fram till byn. Nu nöjde sig inte hemmansägaren med detta, utan yrkade 1.610 kr jämte 230 kr i skadestånd och därtill 6 procents ränta från den 1 november 1958 eller den dag då marken togs i anspråk.

Enligt svarandesidan hade de fyra gånger erbjudit käranden de 317 kr men han hade vägrat ta emot pengarna. Att de då skulle ha deponerat beloppet visste de inte. I och med denna underlåtenhet hävdade advokat Rumar att de tre mist sin vägrätt. Marklösen skall, enligt väglagen, betalas när marken tas i anspråk eller senast inom ett år, om inte annat bestämts.

Rätten företog syn på platsen. För en utomstående tycktes det hela röra sig om en rätt bagatellartad sak. Vägen hade dragits över en stenbacke, en smal lågda och genom ett myrparti beväxt med ca 45-årig skog.

FEM VITTNEN
 Fem vittnen hördes, däribland den förrättningsman som stakat vägen. Han hade vid sin förrättning föreslagit att de tre skulle betala samma marklösen som vägförvaltningens dvs 25 öre kvm för åkermark

och 5 öre kvm för skogsmarken — myren. Markägaren yrkade på 40 öre kvm över lag — och så var den grannsämjan förstörd.

Dikena kring och vid vägen ventilerades ingående. Från kärandesidan hävdades att dräneringen hade försämrats genom vägbygget.

Två av svarandena och kamrer Hilding Bäckman, Nordmaling, som representerade ett dödsbo, bestred motpartens yrkande och medgav endast de 317 kr. Kamrer Bäckman anförde att kraven följde inga normala grunder. Vägen har tillkommit genom laga förrättning och vunnit laga kraft utan någon klagan.

Nu hade det spökad vid kallelsen till det sista avslutande sammanträdet. Skriftlig kallelse hade utgått endast till en av intressenterna, som i sin tur skulle kalla de övriga. Markägaren bestred att han överhuvudtaget fått veta om detta sammanträde, då man bl a beslöt om markersättningen. Enligt protokollet hade dock förrättningsmannen före sammanträdet vidtalat markägaren.

"STRUNT I ALLTHOP"
 Distriktslantmätaren som enligt egen uppgift väl kände till förhållandena, vittnade till svarandesidans fördel.

Han ansåg att vägdikena borde vara till avsevärd nytta för den försumpade skogen och kunde inte förstå att vägen skulle ha förstört.

— Jag kan inte anse att markägaren lidit någon skada. Det här är strunt alltihop, menade lantmätaren. Även distriktets länskögvaktare var av den uppfattningen att den skogsmark genom vilken vägen dragits var av ringa värde — närmast värdelös.

Nämnas bör att efter en del av den nu aktuella vägsträckan gick tidigare en enkel körväg, en väg som dock inte var avsett som samfärd väg. Hela området som tvisten gäller omfattar 4.025 kvm därav 625 kvm åker och äng.

För vägen, som är avsynad sedan flera år tillbaka, har utgått statligt och kommunalt bidrag. Häradsrätten meddelar sin syn på saken den 26 maj.

Anders.

70 år fyller den 13 maj lantbrukaren Alfons Jakobsson, Brattsbacka.

Han är född i Hynghelsböle. Tidigt kom han i kontakt med skogsarbete och när han 1920 flyttade till Brattsbacka föll det sig naturligt att han fortsatte i detta slitsamma värv. I 13 år arbetade Alfons Jakobsson åt domänverket, var med att dika militals med diken, hyggesrensade och hugga timmer. På senare år tienden har Jakobsson varit en trogen arbetare vid Brattsbacka såg. 19564

Jämsdes med sitt dagliga värv har Jakobsson skött de jordbruk han förvärvat i byn. Gårdens skötsel har genom åren och är fortfarande hans stora intresse. Nu är makans sjuklig sedan månader tillbaka men Jakobsson fortsätter. Sköter ensam sina tre kor, smådjuren och hushållet. Personligen är Alfons Jakobsson en glad och humoristisk människa och har vunnit många vänner i bygden.

PLACERINGAR

Följande förordnaden gjordes: Brattsbacka: folkskollärare Elsie Wählin.

Gräsmyr: Småskollärare Asa Bylund och Maj-Britt Tobjasson.

Hörsjö: Småskollärare Anita Nilsson.

Kyrkovallen: Flkskollärare Gösta Persson och Maj-Britt Levander.

Lögdeå: Småskollärare Anne-Mari Sundström och Ann-Sofie Elfving.

Folkskollärare Göran Molén, Gunvor Nilsson och Ove Nygren.

Norrfors: Småskollärare Birgit Nygren och folkskollärare Lars Lithander.

Nyåker: Småskollärare Elsie gren.

Rundvik: Småskollärare Vera Jonzon.

Övningsämnen Anna-Lena Berglund och Birger Lindahl.

Ordinarie folkskollärare Gun Pettersson, Norrfors, förflyttas till Kyrkovallens skola. Därmed är en tjänst vakant i Norrfors.

Som hjälpklasslärare i årskurs sju förordnas Gertrud Edlund och Gun-Britt Haeggman.

Folkskollärare Margot Danielsson erhöill fortsatt tjänstledighet 1/5-30/6 för tjänstgöring i Holmsund.

Ett fritidsområde skall inte vara permanent upplagsplats för båtar, anser Karl Björklund, Nordmaling, ordförande i byggnadsnämnden. 16/4 64

Polisanmälan i Nordmaling om båtar på fritidsområde

Det kan inte vara rätt att ett fritidsområde, belagt med strandlagsförbud, belamras med en massa uppdragna båtar, anser Nordmalings kommuns byggnadsnämnd. Nämnden har då främst det södra fritidsområdet vid Hemörsundet i åtanke. Där fanns förra sommaren en massa båtar till förtret för de badande.

Vid besök häromdagen tillsammans med byggnadsnämndens ordförande Karl Björklund fanns drygt 10-talet mer eller mindre välhållna båtar uppdragna inom fritidsområdet. Vem som äger båtarna är obekant, men

man vet att större delen av dem ägs av västernorrälänningar.

Nu är givetvis alla fritidsmännskor och skärgårdsentusiaster välkomna till fritidsområdet oavsett om de bor i Y eller AC län. Men vad man vill ha bort, är de båtar som läggs upp permanent inom området.

Det är oskyddat läge och därför måste båtägarna dra sina flytetyg rätt långt upp på land och inkräktar därmed på fritidsområdet. Dessutom påstås att båtägarna kör med bilar och traktorer inom området och skräpar ned under utrustningen av båtarna.

Nämnden beslöt att överlämna ärendet för rättslig prövning.

VATTENTORN I NORDMALING

Byggnadslov lämnades Nordmalings kommun för ett vattentorn på Kalkällberget i Nordmaling. MHF fick provisoriskt tillstånd för att sätta upp en stuga i Bödviden Stugan skall endast vara uppe under turist-säsongen. Byggnadslov meddelades vidare herr Veikko Planehag för uppförande av sommarstuga i Järnasklubb, norr om salteriet.

Länsstyrelsens resolution angående strandlagsförbud inom vissa delar av Nordmalings skärgård diskuterades. Nämnden hade inget att erinra mot förslagen.

70 år fyller den 18 maj förra snickarmästaren Enfrid Eriksson, Nordmaling. 16/4 64

Han är född i Rundvik. I unga år kom han till Norrbyskär som snickare sedermera tillsammans med sin far till Norge där båda under en följd av år sysslade i snickeribranschen. Efter hemkomsten startade de ett snickeri i Hörnefors vilket de drev fram till 1934 då Enfrid Eriksson förvärvade en större snickerirörelse i Nordmaling. Den drev han fram till 1951 då han flyttade till Ava.

Eriksson är en duktig yrkesman. Han har varit aktiv inom hantverksföreningen och ledamot i styrelsen för Nordmalings Konsum. Under åren i Ava sysslade Eriksson bl a med bi-odling. Nu bor makarna Eriksson på Nordmalings pensionärshem.

VIGDE 30/564

I Norrfors kyrka vigdes på pingstafonen entreprenörsarbetaren Ake Berggren, Brattsbacka, och fröken Solveig Holmlund, Västansjö Norrfors, dotter till muraren John Holmlund och hans maka Thea. Vigseln förrättades av komminister Sixten Fenger. Efter vigseln gavs middag på Levar hotell för ett 50-tal gäster. (Foto: André, Nordmaling).

I Nordmalings kyrka vigdes på pingstördag fabriksarbetaren Erik Asplund, Hörnefors och sjukvårdsbiträdet fröken Ingrid Ceder, Nordmaling. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell. Efter vigseln gavs middag på Stora Hotellet, Nordmaling. (Foto: Alfons, Nordmaling)

I Nordmalings kyrka vigdes på pingstdagen med kand Thomas Jahnborg, Göteborg och sjuksköterskan Astrid Sofi Sandman, Aspeå, Nordmaling, dotter till hemmansägaren Gotthard Sandman och hans maka Berta f Forsberg, Aspeå. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell. Från läkaren i kyrkan sjöng brudens farbror, sånginstruktör Paul Sandman, Umeå "Lovsång" ur Psaltaren. Efter vigseln gavs middag på Levar Hotell. (Foto: Alfons Nordmaling)

gen 20 maj 1964

I Nordmalings kyrka vigdes på pingstördag byggnadsarbetaren Hans Stenmark, Vännäs och fröken Martina Jakobsson, Nordmaling, dotter till hemmansägare Frithiof Jakobsson och hans maka Irene f Westermarck, Torrböle. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell. Efter vigseln följde middag på Stora hotellet. (Foto: André Nordmaling)

I Malå prästgård vigdes på lördagen virkesmästaren Stig Karl Olof Renman, Lycksele församling och Ulla-Britt Almberg, Mörtjärn. Vigseln förrättades av komminister Harry Edström.

60 år fyller den 21 maj f köpmanen Levi Engman, Norrfors. 30/564 Han är född i Nyåker. I unga år fick han börja hjälpa till i faderns jordbruk. Som 23-åring emigrerade han till USA. Han återvände dock rätt snart och vid hemkomsten tog han anställning hos handlanden Olov Jonsson i Nyåker-Norr Nyåker-Norr handels AB upphörde med filialen i Norrfors, startade han själv affär där. Det blev begynnelsen till en framgångsrik affärsbana, som avslutades för endast några veckor sedan. Affärsrörelsen utvidgades att jämväl omfatta en modeaffär i Norrfors.

Engman var en duktig affärsman, populär bland kunder och anställda.

DÖDSFALL 31/664

Signe Milén, Nordmaling. På Nordmalings ålderdomshem avled på tisdagen fru Signe Milén, Nordmaling, maka till framlidne hemmansägaren Robert Milén. Hon var 78 år och sörjes närmast av syskonbarn.

Hon var född i Hyngelsböle, där hon tillbringade så gott som hela sitt liv. Hennes make, hemmansägare Robert Milén, dog i mycket unga år och hon blev ensam att sköta gården i Hyngelsböle. Men hon var vuxen den uppgiften, som hon skötte under en lång följd av år. På ålderns höst fick hon sin fristad på ålderdomshemmet i Nordmaling, där hon var varmt uppskattad av alla.

Fäderna i Nordmaling spikade ungdomsgiven

Nordmaling (VK) Nordmalings fäder beslöt vid sammanträdet på tisdagen att godkänna kommunalnämndens förslag om kommunalt stöd till ungdoms- och fritidsverksamhet. Kostnaden för verksamheten beräknas bli 21.000 kr per år.

Bakom det nya förslaget stod i första hand en av fullmäktige tillsatt kommitté med hemmansägare Evert Molin, Tallberg, som ordförande. Det var betydligt generösare än det som kommunalnämnden slutgiltigt gick in för. Det föranledde hr Ragnar Berglund, Lögdeå, själv med i utredningskommittén, att inför fullmäktige vara en smula kritisk. Bl a ansåg han att begränsningen av det antal sammanträden, för vilka varje ungdomsvårdande förening får kommunalt bidrag till hyra, var för snäv. Kommunalnämnden begränsar de anslagsberättigade sammanträdena till ett dussin per år och förening.

Det nya förslaget går ut på att idrottsföreningarna får 14.000 kr per år mot tidigare 12.000 kr. Men samtidigt utvidgar kommunen verksamheten att gälla även ungdomsverksamhet av religiös karaktär. Det nya förslaget, som enhälligt togs av fullmäktige, innebär vidare att idrotts- och fritidsnämnden avvecklas från 1 juli. Kommunalnämnden tar själv hand om den ungdomsvårdande verksamheten.

Fäderna beslöt att kommunen ingår som medlem i Västerbottens turisttrafikförbund. Ava byamän får 10 procent i kommunalt bidrag till vattenledning.

Försäljningen av lärarbostaden Norrfors får slutföras av kommunalnämnden. Förslagen till ändring av byggnadsplan för Nyåkers samhälle liksom utomplansbestämmelser fördel av Levar, Prästbordet, Mo, Lögdeå, Norrfors, Nyåker och Gräsmyr godtog.

Fäderna sa vidare ja till ölutskänkning vid Centrumbaren i Nordmaling. Rektorstjänsten vid kommunens yrkesskola i Rundvik ändras till deltidsektorat.

Logebidrag bordlades

Hörnefors-Nordmalings kretsloge av IOGT har begärt ett kommunalt bidrag på 5.000 kr för en omfattande nykterhetskampanj i Nordmalingsoch Rundviks samhällen. Ärendet blev föremål för en omfattande debatt. Hr Ragnar Berglund, Lögdeå, fann det anmärkningsvärt att ärendet legat hos kommunalnämnden i mer än ett års tid. Kommunalnämndens ordförande förklarade, att dröjsmålet ordförandes av att man önskade få utredningen om den nya ungdomsvårdande verksamheten innan man tog ställning till anslagsäskandet. Det blev bordläggning. Kommunalnämnden, som tidigare yrkat avslag, får grunda på ärendet några veckor till.

Nordmalings hantverksförening fick ett mindre anslag för servering i samband med distriktsmötet i Nordmaling. Folkbiblioteket får hålla öppet även dagtid, en gång i veckan under två timmar. Beräknad kostnad 1.400 kr.

Bidrag till skogsbilvägar

En motion från Ava-Rönns holms RLF-avdelning om stimulationsbidrag till jordbrukare avvisades av fullmäktige. Däremot var man bättre inställd motsamma föreningsmotion om kommunalt bidrag på 10 procent till skogsbilvägar. Ledamoten Sixten Sjölund, Ava, som var en av motionärerna, fann det dock anmärkningsvärt att man velat sätta startgränsen till 1 januari 1965. Man borde nog även tänka på företag som redan är i gång under innevarande år. Kostnaden för kommunen beräknas till ca 45.000 kr per år. Fullmäktige beslöt, ehuru man var positivt inställd till förslaget, återförvisa ärendet till kommunalnämnden för förslag till utförilligare bestämmelser.

Enskilda vägen Rundviks samhälle -E4, den sk Utåkersvägen, får tio procent i kommunalt bidrag. Till valmän för val av vattenrättsnämndemän valdes Sigfrid Nilsson, Levar, Lage Aström, Baggård, Axel Gustafsson, Brattsbacka, William Öberg, Bredvik. Till revisorer för stiftelsen Nordmalingshus valdes Hilding Bäckman, Nordmaling, och Hjalmar Lundberg, Nordmaling.

Klart med Nordmalings flygfält

Från den 1 juli blir kommunen ägare till Nordmalings flygfält, på 83,76 hektar, enligt beslut av luftfartsstyrelsen och kungen. Kommunen skall för hangaren eller det sk ladvänet ersätta fortifikationsförvaltningen med 20.000 kr.

Härmed tillkännagives att vår kära faster och moster

Signe Milén

* 1/2 1886
† 19/5 1964

lugnt och stilla insomnat på Nordmalings församlingshem i tron på sin Frälsare. Sörjd av oss släktingar och många vänner.

Hyngelsböle, Nordmaling
den 21 maj 1964

Släktingarna

Så somnar jag glad i ditt heliga namn
Du vakar tills dag sig tänder
När morgon upprinner då är jag i hamn
Och skådar mitt hemlands stränder
Och griper med utesäglig fröjd
De genomborrade händer

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell lördagen den 30 maj kl 15.00. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnas minne inbjudes till församlingsgården efter begravningsakten.

Enligt den avlidnas önskan, i stället för blommor, tänk på EFS mission.

Meddelas endast på detta sätt.

Konsumstängt i Hörnsjö Hyllrensning finaldagen

Kosumbutiken i Hörnsjö hade på tisdagen öppet för sista gången. Butiken har stängts och eratts med en varubuss. Sista försäljningsdagen noterade man en dagsomsättning på nära 8000 kronor. Varubussen går nu två gånger i veckan.

Då Hörnsjö kooperativa handelsförening bildades för ett 50-tal år sedan skedde första försäljningen över disk i dåvarande Anders Rönnkvists fastighet. Efter några år byggde kooperatorerna en egen fastighet, vilken nu ägs av gårdsägare Gottfrid Hallberg. Den butiken kom till på frivillighetens väg. Verksamheten tog

så småningom form som Umeortens konsumtionsförening. Först byggdes en mera centralt belägen och modernare butik, som dock brann ned till grunden efter några år. Fastigheten byggdes åter upp, och har betjänat en stor kundkrets i många år.

Men nu går det inte längre. Om än dagskassan är 8000 kr sista dagen, så förblir dörrarna stängda. Den avgående föreståndaren Eskil Backström, som ansvarat för butiken i tre år, tyckte det är vemodigt att det skall bli så här. Själv kommer han och frun att flytta till Långbacken i Fredrika

Katarina från Nordmaling länsbäst i trafik-kunskap

Katarina Spinnell, Nordmaling gick segrande ur den tävling som på söndag skulle avgöra vilken skolelev i länet som är bäst i trafik-kunskap. Länsfinalen gick upp på Berghem i Umeå.

Efter det praktiska provet ledde Barbro Malmbo, Norsjö, med en poäng tillgodo på Katarina. Den poängen plockade dock nordmalingstösen i det teoretiska provet.

Katarina får nu representera Västerbotten i riksfinalen som går i Stockholm 2-4 juni.

Resultat: 1) Katarina Spinnell, Nordmaling, 53 poäng, 2) Pär Holmlund, Bureå, 50,5, 3) Barbro Malmbo, Norsjö, 50, 4) Gun Marie Larsson, Umeå 1k, 49,5, 5) Lars Lagerkvist, Degerfors, 46, 6) Hans Olov Wiik, Stensele, 45, 7) Sören Berg-

lund, Bygdeå, 43,5, 8) Karl Gustav Sundberg, Fredrika, 40,5, 9) Jan Holmgren, Löfvånger, 36, 10) Anders Lundberg, Skellefteå stad, 36, 11) Tore Marklund, Skellefteå 1k, 36, 12) Marine Johansson, Umeå stad, 35, 13) Kerstin Eriksson, Asele, 33,5.

Praktiska provet: (24 poäng möjliga): 1) Barbro Malmbo, Norsjö, 23 poäng, 2) Katarina Spinnell, Nordmaling, 22, 3) Lars Lagerkvist, Degerfors, 22, 4) Pär Holmlund, Bureå, 21,5, 5) Kerstin Eriksson, Asele, 20,5, 6) Sören Berglund, Bygdeå, 19,5, 7) Gunn-Mari Larsson, Umeå lands, 19,5.

Teoretiska provet: (36 poäng möjliga): 1) Katarina Spinnell, Nordmaling, 31 poäng, 2) Gun Mari Larsson, Umeå 1k, 30, Pär Holmlund, Bureå, 30, 4) Barbro Malmbo, Norsjö, 27, 5) Hans Olov Wiik, Stensele, 26, 6) Sören Berglund, Bygdeå, 24, Lars Lagerkvist, Degerfors, 24.

93 realister största kullen i Nordmaling

Nordmaling (VK) Åskan hade dragit förbi, regnet forsar ner, men molnen hängde blytunga på lördagseftermiddagen då 93 realister examinerades vid samrealskolan i Nordmaling.

Efter sedvanliga hyllningar för realisterna — den största kull som lämnat skolan — i tre lövade lastbilar på triumffärd genom samhället.

Direktör S. O. Gustafsson, Umeå körde i öppen bil i täten med bl.a. en brorson som passagerare.

Examenskaffe serverades i församlingsgården. Där hälsade veterinär Rolf Dalén välkommen på föräldraföreningens vägnar. Rektor Felix Innergård tackade eleverna.

Som bekant är det sista realexamen rektor Innergård är med om i Nordmaling. Han kommer att flytta till Nyköping.

ENERGISK TRIO

Tore Dalén, Nordmaling gick ut som bästa elev med ett A (biologi) och sex lilla a. Lika många lilla a:n hade Eva Westman, Lögdeå och Sture Gustafsson, Nordmaling, Eva är bl.a. mycket duktig i språk. Tore Dalén kommer tillsammans med tre kamrater från Nordmaling att i radio få prova sina kunskaper i naturkunnskap.

Klass 3:3: Kent Ahlfeldt, Nordmaling, Harry Brorsson, Norrfors, Tore Dalén, Bernt Ake Edlund, Bruno Ficher, Erik Forslund, Sture Gustafsson och Allan Långren, alla Nordmaling, Stig Sjödin, Rundviksverken, Bo Sundkvist, Öre Häknäs, Lars-Ake Asberg, Kråken, Häknäs, Kristin Eklund, Långed, Nordmaling, Eva Freij, Grundsunda, Eivor Jacobsson, Brattfors, Öreälv, Maj-Britt Lundkvist, Öre Häknäs, Gunnel Nilsson, Gräsmyr, Anita Norén, Mullsjö, Gräsmyr, Margareta Nylen, Sunnansjö, Nordmaling, Karin Persson, Rundvik, Hjördis Uhlén, Olofsfors, Nordmaling, Eva Westman, Lögdeå, Barbro Öberg, Nordmaling, Gurli Ohman, Lögdeå.

Klass 4:1 a: Roger Berggren, Nordmaling, Lars Erik Bäcklund, d.o, Tore Dahlberg, Brattfors, Öreälv, Fred Elfving, Järnasklubb, Nordmaling, Klas Eliasson, Mullsjö, Gräsmyr, Rolf Eriksson, Kråken, Häknäs, Hans Forsberg och Lars Gustafsson, Nordmaling, Jan-Erik Johansson, Långed, Nordmaling, Lennart Johansson, Häknäs, Bror Jonsson, Mullsjö, Gräsmyr, Hans-Ake Nordbrandt, Nordmaling, Ulf Norén, Mullsjö, Gräsmyr, Karl-Erik Strandberg, Gräsmyr, Lars Vikman, Eva Ahlstrand, Ulla Boström och Ann-Christin Dellkrantz amtliga Nordmaling, Birgitta Edlund, Lögdeå, Kerstin Eriksson, Järås, Nordmaling, Ann-Katrine Henriksson, Nordmaling, Anita Jakobson, Brattfors, Öreälv, Margareta Andström, Nordmaling, Helén Norberg, Olofsfors, Nordmaling, Solveig Andgren, Gräsmyr, Lilian Sand-

ström, Olofsfors, Nordmaling, Sigrid Stenmark, Nordmaling, Lois Westermarck, Hummelholm, Öreälv, Birgit Wäringstam, Nordmaling, Agneta Öberg, Häknäs.

Klass 4:1 b: Ake Ahlgren, Olofsfors, Nordmaling, Gunnar Björklund, Nordmaling, Björn Edlund, Ejurholm, Stig Häglund, Klöse, Norrfors, Hans-Erik Hörnfeldt och Hans-Olov Lövgren, båda Lögdeå, Per-Ola Moström, Nordansjö, Norrfors, Bert-Ove Nyquist och Björn-Olav Rasch, båda Rundviksverken, Roland Sikström, Nordsjö, Norrfors, Staffan Wågberg, Själevad, Per Öberg, Rundviksverken, Hans-Gunnar Öjbrant, Dagmar Holmlund, Gerd-Marie Hörnquist och Eva-Marie Isaksson, samtliga Norrfors, Ann-Sofie Jacobsson, Rundviksverken, Linea Jonsson, Hummelholm, Öreälv, Maud Karström, Norrfors, Marianne Lindgren, Nyåker, Anna-Lena Morland, Rundviksverken, Britta Nordin, Nyåker, Britta Perjus, Norrfors, Karin Sjölund, Nyåker, Anita Sundquist, Nordanbäck, Nyåker, Christina Sund-

En trio nordmalingsrealister som inte försummat läxpluggen, Tore Dalén, Nordmaling, ett A (biologi) och sex lilla a. Lika många lilla a:n hade Eva Westman, Lögdeå och Sture Gustafsson, Nordmaling.

Lögdeå, Kristina Jacobsson, Kerstin Karlsson och Margaretha Kjäll, alla Nordmaling, Ulla-Maj Taflin, Nordmaling och Rose Asberg, Nordmaling. Klass 4 H: Anna-Stina Areblad, Rundviksverken, Elisabeth Carlsson, Hörnefors, Eivor Holmberg, Mo-

Vårdröm i rosa ^{25/5/64}
från Nordmaling

I studentkårens och VK:s stora hattparad — som samlade flera tusen åskådare i det härliga söndagsvädret — segrade i den seriösa klassen fru Karin Engman från Nordmaling. Det är hon som på bilden

här ovan ses flanera på Kungsan i Umeå, följt av många beundrande blickar. Hennes hatskapelse är en vårdröm i rosa tyll och duchesse, och den har hämtats från en modeaffär i hennes hemort.

Mer om tävlingen på sidan 7

600 kronor samlades in

Studenter bevännade med Röda korsets insamlingsbössor gjorde små reider bland hattparadens åskådare och skramlade in en ganska vacker slant till den stora riksaktionen för hjälp åt utvecklingsstörda barn. En första sammanräkning av bössornas innehåll visade att beloppet kommer att smutta vid 600 kronor.

Extra prima vara, säger föreståndare Ernst Eriksson.

Fru Anna Berg gälar en låda på 40 min.

Fina strömmingsfångster vid Nordmalings-kusten

Nordmaling (VK). Fina strömmingsfångster gjordes natten till måndagen. Bröderna Ögrens båtlag i Järnäsklubb tog vid Lillbådan något över 1.000 kg och Oskar Brändströms lag, Järnäsklubb, nära nog lika mycket. Även i Norrbyn gjordes goda fångster vid Snöan. Till salteriet i Norrbystrand kom c:a 3.500 kg för insaltning. Det är den första fångst man saltar i Norrbyn. 500 kg gick till surströmming. Sammanlagt fick Västerbottens fiskförsäljningslag in c:a 12 ton strömming.

— En verkligt fin strömming, säger föreståndaren Ernst Eriksson vid salteriet. Personligen anser han att "skötströmmingen" är bättre och framförallt jämnare i storlek än den strömming som tas i träl och ryssjor.

Det verkar bli gott om strömming

i år. Redan förra veckan gjordes en del goda fångster bla i Rundvik och Norrbyn, och de som har strömmingsryssjor ute har fått fina fångster.

Sex flinka damer — samtliga från Kråken — hade Ernst Eriksson båd

dat upp för att sköta gillningen. Det

var fruarna Frances Åsberg, Anna-Stina Berg, Ingrid Åsberg, Ingrid Olofsson och Kerstin Jonsson. Samtliga är fruar till fd yrkesfiskare och vana från gängna år att nypa nacken av strömming. Med i laget var även 17-åriga Ann-Britt Åsberg.

Forts. sista sidan spalt 2

26/564

Flinka fingrar och vana sedan tidigare år har dessa sex damer från Kråken: Frances Åsberg, Anna-Stina Berg, Ann-Britt Åsberg, Ingrid Åsberg, Ingrid Olofsson och Kerstin Jonsson. Hundra 30-kiloslådor gylade de under måndagen.

Strömningen ...

Forts. fr. sid 1.

Hon prövade i fjol på att arbeta vid salteriet och är således ingen novis. Det vill till att vara flink i nyporna om man skall hinna med en 30-kilos låda på 40 minuter. 100 lådor sammanlagt hade de sex att klara.

Av måndagens parti avsattes som

nämnts 500 kg för inläggning till surströmning. Denna skall ligga ett dygn i en speciell lag före rensningen för att den snabbt skall komma i jäsning. Sju veckor tar det att få surströmning klar medan årets saltströmning kommer i handeln om ca tre veckor.

Tyvärr är folk inte lika begivna på saltströmning nu som förr då den var i det närmaste en stående rätt på frukostbordet. Då gick det att sälja hela fjärding-

ar. Nu vill folk inte ens köpa burkar om fyra kilo. Nej det skall vara kilosburkar och det är väl ingenting att ta hem menar Ernst Eriksson, vilken liksom signaturen tycker att saltströmning — helst med rom — och mandelpotatis är en delikatess.

Ernst Eriksson har vanan inne att salta strömning. I fjol saltades 40.000 kg i Norrbyn och därtill inemot 10.000 kg surströmning. Det kan bli mera i år. Inledningen av vårens fiske verkar lovande.

Ont om lax

Men lax verkar det ont om. I Järnäs klubb där man har rätt många storryssjor ute har man hitintills fått bara ett fåtal laxar. Möjligen kan det bli bättre om det fina vädret står sig och strömningen börjar gå mera mot land och in i fjärdarna. Ty laxen tycker om strömning och i jakten på detta havets silver har många laxar lockats in i ryssjor och nät.

Anders

Eftersläckningen försvårades av en del brännbara oljor o. dyl. inne i lokalen, samt av att plåttaket ramlat ner och hindrade vattnet från att rinna igenom.

85 år fyller i dag, onsdag, änkefru Maria Eriksson, Rundviksverken.

Hon är född i Rönholm. 1907 gifte hon sig med Per A Eriksson och de

kom att bosätta sig i Sundsvall. Maken dog 1915 och fru Eriksson lämnades ensam med två minderåriga barn. Hon flyttade då tillbaka till sin hemtrakt och började försörja sig och barnen med maskinstickning. 1925 flyttade hon till Rundvik och var där under fem år

vaktmästare vid IOGT-lokalen.

Fru Erikssons liv har varit strävsamt, fyllt av arbete. Nu har hon slutat vid sin stickmaskin och njuter sin ålderdom i lugn och ro.

Brand i Norrfors verkstad ödelagd

Kurt Grahn's Bil- och mekaniska verkstad i Norrfors, Nordmalings kommun, brann under måndagsnatten ner till grunden. Även två bilar och en motorsåg som inlämnats på verkstaden för reparation, blev lägnas rov. Grahn's bostadsfastighet var också mycket nära att stryka med. Ägaren lyckades själv i sista stund rädda ett par gastuber som förvarades inne i verkstaden.

Tuberna hade hunnit bli så heta, att Grahn fick ordentliga brännskador på båda händerna, innan han lyckades få dem i säkerhet

Omedelbart framför verkstaden finns ett par bensinpumpar som dock aldrig var direkt hotade. En mängd oljefat och annat brännbart som förvarades i ett utrymme bakom verkstaden, lyckades man rulla undan.

Grahn hade så sent som vid 23-tiden på kvällen lämnat verkstaden där han bl a sysslat med svetsningsarbeten. En dryg timme senare, när han befann sig inne i bostaden, som är sammanbyggd med verkstaden, hörde han en kraftig smäll från verkstaden, troligen uppkommen av att något järnföremål föll ner mot någon del av värmesystemet. Ljudet av smällen leddes av värmeledningsrö-

ren in i bostaden. När Grahn tittade ut genom fönstret, såg han rök tränga ut genom taket i verkstaden. Han larmade omedelbart Norrfors brandkår. Tillsammans med brandchefen F A Hallén, som bor närmaste granne till verkstaden, försökte Grahn ta sig in i verkstaden. Denna var dock så gott som helt övertänd, och man lyckades bara få ut gastuberna.

Grahn's bostadsfastighet, som är sammanbyggd med verkstaden, var mycket nära att förstöras. Makarna Grahn hade redan hunnit flytta ut största delen av möblerna, innan det blev klart att bostaden kunde räddas.

Branden har troligen förorsakats av en sk svetsloppa.

Enligt vad som uppgivits torde försäkringar knappast täcka värdet av den brunna verkstaden.

Nordmalings-testamente gav kvartsmiljontvist mellan kristna samfund

En intressant process om en kvarts miljon kronor kommer att inledas vid Västerbottens södra domsagas häradsrätt. Det är "Svenska stiftelsen för Frälsningsarmén", som instämt "Samfundet Svenska Frälsningsarmén". Tvisten gäller pengar som testamenterats av en ingenjör i Nordmaling.

Nordmaling...

Forts från sid. 1

Nordmalings-bo delades den återstående kvarlåtenskapen, upp på fyra lika delar.

BEHÅLLNING PÅ EN MILJON

Bouppteckningen visade en behållning på över en miljon kronor. Det blev fyra summor på vardera 257.220 kronor som gick till respektive Evangeliska fosterlandsstiftelsen för dess verksamhet inom Nordmaling, Baptistförbundets mission, Svenska kyrkans mission och Svenska Frälsningsarmén.

De styrande inom Svenska Frälsningsarmén anser att ingenjören i sitt testamente menat deras samfund medan representanterna för Internationella Frälsningsarmén i Sverige anser att vederbörande menat att stödja deras verksamhet. Ingenjören var amerikansk medborgare, vilket komplicerar frågan om vilket samfund han avsett.

I testamentet står att pengarna skall gå till "Svenska Frälsningsarmén, Stockholm". Detta har tolkats så att det är det svenska samfundet som skall ha pengarna. Internationella Frälsningsarmén, som också verkar i Sverige, anser emellertid att Nordmalings-ingenjören menat att pengarna skulle gå till dess verksamhet i Sverige.

Svenska Frälsningsarmén bröts ut ur Internationella Frälsningsarmén 1905 och utgör ett eget samfund med verksamhet och lokaler på några platser i vårt land. Folk i allmänhet känner dock inte till att det finns två frälsningsarméer i Sverige.

Detta har medfört att tvister av den här typen tidigare förekommit. Vissa personer menar med svenska Frälsningsarmén det speciella svenska samfundet, som är en fristående organisation, andra personer avser med svenska Frälsningsarmén, den svenska grenen av den internationella rörelsen.

Det var 1959 som ingenjören från Nordmaling testamenterade sin kvarlåtenskap till fyra religiösa samfund, sedan 20.000 reserverats för en stockholmare och 10.000 kronor för en